

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 5 3 T 5 0 2 1 1

ZIMSKI IZPITNI ROK

GASTRONOMIJA IN TURIZEM S PODJETNIŠTVOM

Izpitna pola

Torek, 3. februar 2026 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

*Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, ravnilo ter
numerično žepno računalno brez grafičnega zaslona in možnosti simbolnega računanja.
Kandidat dobi konceptni list in ocenjevalni obrazec. Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začinjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalni obrazec in na konceptni list.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov. Prvi del vsebuje 15 krajših nalog, drugi del pa 8 strukturiranih nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50, od tega 20 v prvem delu in 30 v drugem delu. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko naredite na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 5 praznih. Barvna priloga ima 2 strani (17–18), od tega 1 prazno.

P 2 5 3 T 5 0 2 1 1 0 3

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. DEL

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

1. Katera izmed naštetih sestavin ni bistvena/obvezna sestavina prodajne pogodbe?

- A Vrsta blaga.
- B Cena blaga.
- C Količina blaga.
- D Dobavni pogoji.

(1 točka)

2. Tehnično produktivnost dela v hotelu izračunamo kot razmerje med

- A številom prodanih prenočitev in številom zaposlenih.
- B prihodki in številom zaposlenih.
- C prihodki in stroški.
- D dobičkom in vloženim kapitalom.

(1 točka)

3. Iz katerega letnega poročila je razvidno, da je podjetje poslovalo z izgubo?

- A Bilance stanja.
- B Izkaza denarnih tokov.
- C Izkaza gibanja kapitala.
- D Izkaza poslovnega izida.

(1 točka)

4. Kaj izmed naštetega spada na področje, ki ga proučuje makroekonomika?

- A Državni proračun.
- B Amortizacija stalnih sredstev v podjetju.
- C Lastna cena izdelka.
- D Odstotek marže za pijače v restavraciji.

(1 točka)

5. Italijanski turist, ki želi poskusiti slovenske polnjene testenine, bo od jedi na jedilniku izbral

- A mulce.
- B bosman.
- C kozjanske krape.
- D fuže.

(1 točka)

6. Fritaja je značilna za

- A Gorenjsko.
- B Primorsko.
- C Dolenjsko.
- D Koroško.

(1 točka)

7. Kaj pomeni zaprti pribor – nož in vilice ležijo na krožniku vzporedno z urnim kazalcem, ko je ura 17.00?

- A Prosim, še nekoliko jedi.
- B Še jem.
- C Končal sem z jedjo.
- D Prosim eno pivo.

(1 točka)

8. Arnold Rikli je imel pomembno vlogo pri razvoju turizma

- A v Celju.
- B na Bledu.
- C v Portorožu.
- D na Ptujju.

(1 točka)

9. Nova Gorica je

- A nastala po prvi svetovni vojni.
- B znana kot mesto, v katerem je pokopan zadnji francoski kralj, Karel X., in sicer v samostanu Kostanjevica.
- C poznana kot mesto rož, saj ima v grbu tulipan.
- D nastala ob reki Vipavi in je središče Obsredozemske Slovenije.

(1 točka)

10. Pred vsakim opisom značilnosti hiše napišite črko A, če velja za alpsko hišo, črko P, če velja za panonsko hišo, ali črko O, če velja za oba tipa hiš.

- _____ skodlasta kritina
- _____ beljene stene
- _____ hodnik z leseno ograjo (gank)
- _____ ozka je in največkrat pritlična

(2 točki)

11. Preglednico dopolnite tako, da k posamezni slovenski regiji dopišete še en izbrani reprezentativni spominek.

Prekmurje	črna lončevina	
Gorenjska		panjske končnice

(2 točki)

12. Poiščite ustrezno kombinacijo tako, da pred poimenovanjem zdravstvenega zapleta napišete ustrezno črko, ki opisuje vzrok za nastanek zapleta.

_____ avitaminoza	A	posledica čezmernega vnosa vitaminov
_____ hipovitaminoza	B	posledica pomanjkanja ene ali več esencialnih snovi
_____ hipervitaminoza	C	posledica delnega pomanjkanja enega ali več vitaminov
_____ deficitarna bolezen	D	dolgotrajno (popolno) pomanjkanje enega ali več vitaminov

(2 točki)

13. Navedite dva prihodka, ki ju v izkazu poslovnega izida podjetja uvrščamo med druge prihodke.

(2 točki)

14. Obkrožite DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če je trditev napačna.

Podjetje Lipa, d. o. o., je najelo posojilo pri banki s fiksno obrestno mero v vrednosti 100.000 EUR in je za to vrednost kupilo zemljišče.

Zaradi nakupa zemljišča se bodo v podjetju povečali stroški amortizacije.	DA	NE
Vrednost kupljenega zemljišča se bo evidentirala v bilanci stanja.	DA	NE
Obresti s fiksno obrestno mero, ki se bodo obračunale za najem posojila za nakup zemljišča, so za podjetje spremenljiv strošek.	DA	NE

(2 točki)

15. Pojasnite razliko med seznaniti in predstaviti.

(1 točka)

2. DEL

1. Gospod Hren ima hotel registriran kot družbo z omejeno odgovornostjo/d. o. o. Za potrebe hotelske recepcije je podjetje kupilo nove računalnike, katerih nabavna vrednost je 4.500 EUR. Načrtujejo, da bodo računalnike na recepciji uporabljali štiri leta.

- 1.1. Izdelajte načrt enakomernega časovnega amortiziranja za računalnike tako, da izračunate in v preglednico vpišete manjkajoče podatke.

Leto	Nabavna vrednost, v EUR	Letna amortizacijska stopnja, v %	Letna amortizacija/ letni strošek amortizacije, v EUR	Sedanja vrednost, v EUR	Odpisana vrednost, v EUR
1	4.500				
2	4.500				
3	4.500				
4	4.500				

(4 točke)

- 1.2. Pojasnite, kaj nam pove izračunana letna amortizacijska stopnja za računalnike v preglednici naloge 1.1.

(1 točka)

- 1.3. Obkrožite besedo oziroma besedno zvezo ob poševnici, da dobite pravilno trditev.

Če hotel eno leto začasno ne bo delal, bo letni strošek amortizacije za računalnike v tem letu **nižji od izračunanega v preglednici / enak izračunanemu v preglednici.**

Izračunan letni strošek amortizacije bodo v izkazu poslovnega izida beležili kot **poslovni / finančni / drugi** odhodek.

(2 točki)

- 1.4. Izračunajte, koliko odstotkov bodo računalniki odpisani v tretjem letu uporabe.

Izračun:

Rezultat:

(1 točka)

2. Preglednica prikazuje mesečni plan stroškov in prihodkov pri različnem obsegu prodaje prenočitev za penzion Pok Jaka, s. p. Prenočitve v penzionu prodajajo po PC 80 EUR.

Obseg prodaje prenočitev	Stalni stroški/FC, v EUR	Spremenljivi stroški/VC, v EUR	Celotni stroški/TC, v EUR	Celotni prihodek, v EUR	Poslovni izid, v EUR	Lastna cena, v EUR
100	10.000		19.000		-11.000	
200	10.000		21.000		-5.000	
300	10.000		23.000		1.000	

- 2.1. Izračunajte manjkajoče podatke v preglednici in izračune vpišite v preglednico. Rezultate zaokrožite na celo število.

(3 točke)

- 2.2. Pri načrtovani mesečni prodaji 100 prenočitev se lastnik odloči, da bo začasno, za mesec dni, gostinski obrat zaprl. Na podlagi podatkov v preglednici pojasnite, zakaj je lastnik sprejel takšno odločitev.

(1 točka)

- 2.3. Pri načrtovani mesečni prodaji 200 prenočitev se lastnik odloči, da bo penzion posloval ta mesec. Na podlagi podatkov v preglednici pojasnite, zakaj je lastnik sprejel takšno odločitev.

(1 točka)

- 2.4. Na podlagi izračunanih podatkov v preglednici napišite, kolikšna bi morala biti prodajna cena prenočitve, da bi pri mesečni prodaji 200 prenočitev dosegli prag rentabilnosti.

(1 točka)

3. Jajca so pomembno beljakovinsko živilo.

3.1. Poimenujte jajca z zaščiteno geografsko označbo, ki jih pridelujejo na območju, ki je na sliki 2 v barvni prilogi označeno s črtkano zeleno črto.

(1 točka)

3.2. Poimenujte narodno jed iz osrednje Slovenije, ki je sestavljena iz trdo kuhanih in surovih jajc, mavrahov ali drugih vrst gob, v mleku namočenega kruha, z dodatkom kisle smetane, masla, drobtin, soli in peteršilja.

(1 točka)

4. Šestletna Gaja je s četrtkovim jedilnikom dobila 3454 kJ energije iz ogljikovih hidratov, 1883 kJ energije iz maščob in 939 kJ energije iz beljakovin.

4.1. Koliko gramov beljakovin je Gaja zaužila s četrtkovim jedilnikom? Rezultat zaokrožite na decimalno natančno.

(1 točka)

4.2. Izračunajte, kolikšen delež energije v Gajinem četrtkovem jedilniku sestavljajo ogljikovi hidrati, in utemeljite, ali je količina ogljikovih hidratov v jedilniku v skladu s priporočili o zdravi prehrani.

Izračun:

Utemeljitev: _____

(1 točka)

5. Vino teran PTP je rdeče, suho, mirno vino z zmerno vsebnostjo alkohola ter z vonjem in okusom po gozdnih sadežih. Barva vina teran PTP je intenzivna, rubinasto rdeča, lahko z vijoličastimi odtenki. Vino ima značilno višjo vsebnost mlečne in drugih organskih kislin ter polifenolnih snovi. Vino teran PTP se prideluje le na območju podokoliša Kraška planota, znotraj vinorodnega okoliša Kras.

(Vir: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV14153>. Pridobljeno: 30. 9. 2023.)

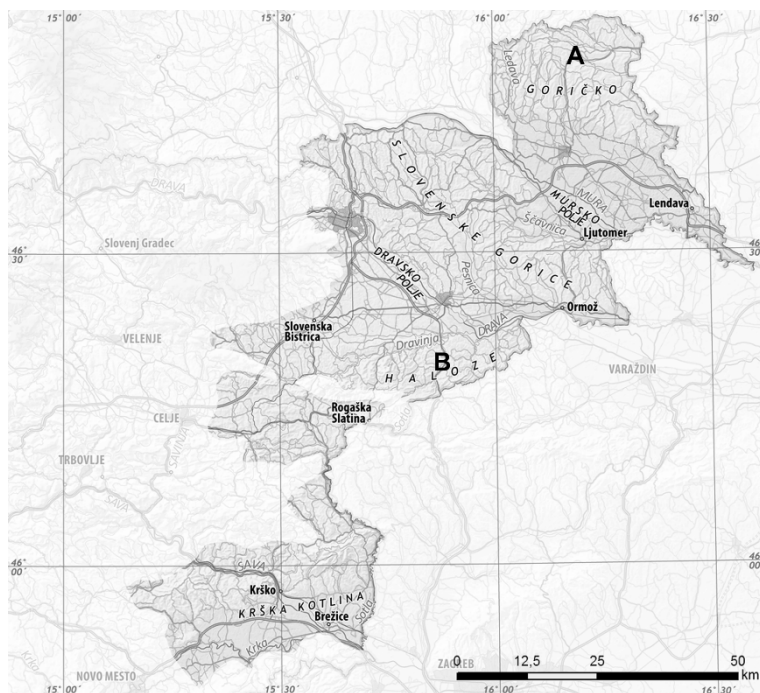
- 5.1. Iz katere sorte grozdja je pridelan teran PTP?

(1 točka)

- 5.2. Pojasnite, kaj pomeni, da je vino suho.

(1 točka)

6. Slika 1 prikazuje območje Obpanonske Slovenije.

Slika 1

(Prirejeno po: <https://eucbeniki.sio.si/geo9/2657/index1.html>. Pridobljeno: 1. 10. 2023.)

- 6.1. Na sliki 1 sta s črkama A in B označeni pokrajini Obpanonske Slovenije. K opisom v preglednici pripišite črko tiste pokrajine, za katero velja opis.

	Zaradi izjemne biotske pestrosti je območje zavarovano kot krajinski park. Turisti pa si lahko ogledajo Rotundo v Selu, grad Grad ...
	V pokrajini so bili že od nekdaj pomembni vinogradi, ki pa so prinašali bolj skromen zaslužek.

(1 točka)

6.2. Na sliki 1 s črko C označite lego mesta Ptuj.

(1 točka)

6.3. Spodaj napisani pojmi so značilni za turistično ponudbo Slovenije. Izberite tri pojme, značilne za mesto Ptuj, in jih opišite.

mineralni vrelci	grad	laufarji	kurenti
termalni vrelci	mitraizem	jezero	

(2 točki)

7. Alpske pokrajine so zaradi naravnih lepot med najbolj turistično obiskanimi v Sloveniji.

7.1. Kakšna je bila prvotna raba stavb na sliki 3 v barvni prilogi?

(1 točka)

7.2. Opišite, kako so danes nekatere stavbe, prikazane na sliki 3 v barvni prilogi, vključene v turistično ponudbo.

(1 točka)

7.3. Napišite primer območja, kjer si lahko ogledamo stavbe, ki so bile namenjene isti gospodarski dejavnosti, kot je prikazana na sliki 3 v barvni prilogi.

(1 točka)

8. Poleg besedne komunikacije velik del poslovnih dogovorov temelji na poslovnih in uradnih dopisih.

8.1. Naštejte tri prednosti pisnega komuniciranja.

(1 točka)

8.2. Obkrožite, na kateri velikosti formata pošiljamo poslovno ali uradno pošto.

A5 A4 A3

(1 točka)

8.3. Kaj pomeni beseda faksimile?

(1 točka)

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran

P 2 5 3 T 5 0 2 1 1 1 7

Barvna priloga (k Izpitni poli – Gastronomija in turizem s podjetništvom)

Slika 2

(Vir: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MKGP/DOKUMENTI/HRANA/HEME-KAKOVOSTI/SPECIFIKACIJE-EVROPSKA-KOMISIJA/...splet.pdf>. Pridobljeno: 30. 9. 2023.)

Slika 3

(Vir: <https://www.slovenskenovice.si/ona...> Pridobljeno: 1. 10. 2023.)

Prazna stran